

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА**

Факультет економічний

Кафедра обліку і оподаткування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

Рівень вищої освіти – доктор філософії PhD

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол № 9 від 23 грудня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством
Викладач (-і)	Баланюк І.Ф., д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(050)3733282
Е-mail викладача	ivan.balamiuk@pnu.edu.ua
Статус дисципліни	нормативна
Курс /семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 24 Семінарські – 20 Самостійна робота –46
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/3642
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
Найважливішою умовою сталого розвитку мікроекономічних систем в сучасній економіці стає перехід на новий рівень організації потокових процесів і проведення послідовних заходів щодо підвищення ефективності управління ними на обліковій основі. Це передбачає необхідність засвоєння методології обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством в мікроекономічних системах, спрямованої на створення інформаційної бази для прийняття управлінських рішень. Навчальна дисципліна «Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством» належить до нормативних дисциплін, спрямована на формування фахових компетенцій у сфері обліково-аналітичного забезпечення управлінських рішень та оцінювання управління підприємством шляхом освоєння основних принципів обґрунтування різних видів управлінських рішень; опанування практичними методами щодо розробки та прийняття управлінських рішень в умовах визначеності, невизначеності та ризику за різними напрямками функціонування підприємства.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета вивчення дисципліни – формування теоретичних знань і практичних навичок обліково-аналітичного забезпечення управлінських рішень у різних сферах діяльності підприємства. Цілі курсу: вивчення концептуальних засад обліково-аналітичного забезпечення для прийняття управлінських рішень у сфері обліку і контролю; сутності впливу на прийняття управлінських рішень; набуття практичних навиків кількісного оцінювання при прийнятті управлінських рішень та управління підприємством. Аспірант повинен вміти: - збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, які необхідні для розв’язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки; - застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами;	

- ефективно оцінити внутрішню та зовнішню комунікації;
- зрозуміти механізм дії економічних законів і механізм використання їх в процесі господарської діяльності.

4. Результати навчання та компетентності

Результати навчання:

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

РН04. Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності.

РН09. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.

РН11. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми обліку та оподаткування з урахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.

Компетентності:

Інтегральна компетентність. ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування із застосуванням методології наукової та педагогічної діяльності, зокрема здійснюючи наукове дослідження, що характеризується науковою новизною, теоретичним та/або практичним значенням..

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності:

СКО3. Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем.

СК05. Здатність здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню у науковій та практичній сферах.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, проявляючи лідерські якості під час їх реалізації.

СК08. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.

5. Організація навчання			
Обсяг курсу – 90 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		24	
практичні		20	
самостійна робота		46	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
II	071 Облік і оподаткування	перший	обов’язкова

Тематика навчальної дисципліни			
Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота
Тема 1 Економічна діагностика у процесі прийняття управлінських рішень 1.1 Сутність, мета, завдання економічної діагностики в системі управління підприємствами 1.2 Методи та інструменти економічної діагностики 1.1 Сутність, мета, завдання економічної діагностики в системі управління підприємствами	2	2	4
Тема 2 Теоретичні та організаційні засади обліково-аналітичного забезпечення діагностики підприємств 2.1 Сутність та значення обліково-аналітичного забезпечення діагностики та прогнозування розвитку підприємств 2.2 Інформаційні потоки в системі обліково-аналітичного забезпечення діагностики та прогнозування розвитку підприємств 2.3 Організація обліково-аналітичного забезпечення діагностики і прогнозування розвитку підприємств 2.4 Організація обліково-аналітичного забезпечення аудиту підприємств 2.5 Організація обліково-аналітичного забезпечення оподаткування підприємств	2	2	4
Тема 3 Обліково-аналітичне забезпечення діагностики основних засобів підприємств 3.1 Основні засоби підприємств як об'єкт управління 3.2 Обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами підприємств	2	2	4

Тема 4 Обліково-аналітичне забезпечення діагностики нематеріальних активів для прогнозування розвитку підприємств 4.1. Теоретичні положення обліку і аналізу операцій з нематеріальними активами 4.2. Методика діагностики стану нематеріальних активів підприємств	2	2	4
Тема 5 Обліково-аналітичне забезпечення діагностики матеріальних запасів для прогнозування розвитку підприємств 5.1. Значення і завдання обліково-аналітичного забезпечення управління матеріально-виробничими запасами підприємств 5.2. Технології управління матеріальними запасами для розвитку підприємств 5.3. Аналітичний інструментарій управління запасами підприємств	2	2	4
Тема 6 Обліково-аналітичне забезпечення діагностики руху грошових коштів для прогнозування розвитку підприємств 6.1. Роль обліково-аналітичної інформації про рух грошових коштів в управлінні підприємствами 6.2. Методика діагностики грошових потоків для прогнозування та розвитку підприємств	2	2	4
Тема 7 Обліково-аналітичне забезпечення діагностики дебіторської заборгованості для прогнозування та розвитку підприємств 7.1. Дебіторська заборгованість в системі обліково-аналітичного забезпечення діагностики та прогнозування розвитку підприємств 7.2. Інструменти обліково-аналітичного забезпечення діагностики дебіторської заборгованості підприємств 7.3. Дебіторська заборгованість в системі обліково-аналітичного забезпечення діагностики та прогнозування розвитку підприємств	2	2	4
Тема 8 Обліково-аналітичне забезпечення діагностики кредиторської заборгованості для прогнозування розвитку підприємств 8.1. Основні аспекти обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємств 8.2. Аналіз кредиторської заборгованості і заходи спрямовані на її зниження	2	2	4
Тема 9 Обліково-аналітичне забезпечення діагностики власного капіталу для прогнозування розвитку підприємств 9.1. Значення і завдання обліково-аналітичного забезпечення управління власним капіталом підприємств 9.2. Аналітичний інструментарій управління власним капіталом підприємств	2	1	4

Тема 10 Обліково-аналітичне забезпечення діагностики доходів для прогнозування розвитку підприємств 10.1 Доходи в обліково-аналітичному забезпеченні підприємств 10.2 Аналітичний інструментарій діагностики доходів для прогнозування розвитку підприємств	2	1	4
Тема 11 Обліково-аналітичне забезпечення діагностики витрат для прогнозування розвитку підприємств 11.1 Витрати в обліково-аналітичному контурі підприємств 11.2 Аналітичний інструментарій діагностики витрат для прогнозування розвитку підприємств	2	1	3
Тема 12 Обліково-аналітичне забезпечення діагностики прибутку та рентабельності для прогнозування розвитку підприємств 12.1 Прибуток як об'єкт обліково-аналітичного забезпечення 12.2 Інструментарій обліково-аналітичного забезпечення діагностики прибутку для прогнозування розвитку підприємства	2	1	3
Разом	24	20	46

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 бальна: 50 протягом семестру, 50 за іспит. Зараховано – “відмінно” – аспірант демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; Зараховано – “добре” – аспірант демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; Зараховано – “задовільно” – аспірант володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; Незараховано – аспірант не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
---	---

	Накопичення балів аспірантом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні: – поточне оцінювання (40 %); – самостійна робота (тестування) (10 балів); – обсяг балів за екзамен (50 %). Поточний контроль проводиться на практичних заняттях – аспірант отримує оцінки шляхом виконання завдань, отриманих в процесі навчання.
	Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі аспіранти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Аспіранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Якщо аспірант пропустив заняття (лекційні чи практичні) без поважної причини та без відома викладача – він зобов'язується відпрацювати їх.
Виконання письмових робіт	Аспірант повинен самостійно виконувати навчальні завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.
Практичні заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у аспірантів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття пов'язані з теоретичним та практичними завданням з дисципліни, що передбачає попередній контроль знань аспірантів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Максимальну оцінку 50 балів аспірант може отримати протягом семестру, 50 балів за іспит. Мінімальним допуском до іспиту є 25 балів.
Самостійна робота	Самостійна робота охоплює теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять. Їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу. Загальний обсяг годин самостійної роботи аспіранта, що відводиться на вивчення дисципліни «Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством» складає 90 годин. Аспірантам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника (https://d-learn.pro/developer/course/view/3642). Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою аспірант проходить тестування на платформі дистанційного навчання.

Методи навчання	Наочні методи навчання – ґрунтуються на сприйнятті інформації для вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, презентацій). Інтерактивні методи навчання – ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм. Практичні методи навчання – передбачають виконання завдань, які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань. Інноваційні методи навчання – поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології. Серед інноваційних методів навчання використовуються: компетентісний метод, проєктно-дослідницький метод, використання інформаційно-комунікаційних технологій. Методи дистанційного навчання – базуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської авторської системи дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua), платформ для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications.
7. Політика курсу Аспірант повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Аспірант опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання у визначений для контролю самостійної роботи період згідно графіку навчального процесу. Академічну заборгованість аспірант здає відповідно до графіку ліквідації академічної заборгованості за встановленими в університеті правилами. Очікується, що аспіранти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/. Списування під час екзамену заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі аспіранти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Аспіранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил. Індивідуальні завдання виконуються відповідно до вимог викладача.	

8. Ресурсне забезпечення

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Господарський кодекс України: прийнятий Верховною Радою України від 16.01.2003 № 436-IV : [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Податковий кодекс України : прийнятий Верховною Радою України від 02.12.2010 № 2755-VI : [Електронний ресурс]. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14,

- № 15-16, № 17, ст.112) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
4. Обліково-аналітичне забезпечення управління затратами в птахівництві: монографія Шуст О.А., Мельник С.І., Свиноус І.В., Баланюк І.Ф. та ін.: з ред. О.А. Шуст. Біла Церква: ПрАТ Білоцерківська книжкова фабрика, 2021. 316 с.
 5. Баланюк І.Ф., Василюк М.М., Гнатюк Т.М., Кузьмін Т.Л., Шкроміда В.В. Облікові аспекти цільового фінансування в контексті управління грантовою діяльністю закладів вищої освіти. Ефективна економіка. 2024. № 12. <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5323/5376> DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.12.8>
 6. Шкроміда В.В., Баланюк І.Ф., Кузьмін Т.Л., Гнатюк Т.М. Імперативи формування облікової системи для ефективного управління витратами маркетингової діяльності підприємства. Сталий розвиток економіки. № 4 (51), 2024. С. 116-120. <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1090> DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-51-16>
 7. Баланюк І.Ф., Тижбір Н.З. Грантова підтримка суб'єктів господарювання та її обліково-аналітичне забезпечення як інструмент стабілізації соціально-економічного розвитку територіальних громад // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". 2024. № 10. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-10-10394>
 8. Баланюк І.Ф., Кузьмін Т.Л., Бойчук Т.Р., Смушак М.В. Обліково-аналітичне забезпечення та економічний контроль розрахунків із оплати праці персоналу підприємства із застосуванням цифрових технологій й управління грантовою діяльністю. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2024. Вип 20. Т.2. С. 325-335. <https://doi.org/10.15330/apred.2.20.325-335>
 9. Баланюк І.Ф., Лиско О.В., Лиско В.А. Обліково-аналітичне забезпечення управління витратами виробництва та їх економічний контроль // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2024. № 9. <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2024-9-10339>
 10. Баланюк І.Ф., Сас Л.С., Кузьмін Т.Л., Смушак М.В. Цифрові технології обліково-аналітичного забезпечення та економічного контролю аутсорсингової й консалтингової діяльності підприємств. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. Том 1. Вип 20 (2024). С. 363-371. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.20.363-371>
 11. Sas L., Balaniuk I., Shelenko D., Vasylyuk M., Matkovskyi P., Hnatyshyn L. International financial reporting standards (ifrs) in the accounting system of Ukraine. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. Том 1 (48), 2023. р. 78-90. (Web of Science). Міжнародні стандарти фінансової звітності в обліковій системі України. <https://fkf.net.ua/index.php/fkf/article/download/3952/3745>
 12. Levandivskyi O., Shpykuliak O., Balaniuk I., Svynous I., Shelenko D. Modeling of added value as a financial indicator of activity of agricultural enterprises in the regions of Ukraine. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Developmente 2022. Vol. 44. No. 3: 288-301. (Web of Science). (Моделювання доданої вартості як фінансового показника діяльності сільськогосподарських підприємств регіонів України) DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2022.30> ISSN2345-0355. <https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/2900/2263>
 13. Баланюк І.Ф., Іванюк Т.Л. Автоматизація бухгалтерського обліку та внутрішньогосподарського контролю як фактор успішної діяльності компаній // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2022. №9. С. 8-11.
 14. Баланюк І.Ф., Іванюк Т.Л. Застосування цифрових технологій в консалтингу з обліку і оподаткування. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал. Івано-Франківськ :Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022. Вип. 18. Т. 2. С. 8-15.
 15. Бенько М. М. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства : підручник. Київ : В-во Ліра-К, 2021. 560 с.

16. Фінансовий облік: навчальний посібник : [для студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти] / за ред. І. Ф. Баланюка, Н. І. Пилипів, Т. М. Гнатюка та колективу авторів. Електронне видання. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 650 с.

17. Герасимович А.М. Нові інструменти обліково-аналітичного забезпечення управління сучасним підприємством. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 7. С. 13–16

Професор _____ Баланюк І. Ф.